

Verksamhetsplan CfA 2025

Inledning

Under 2025 planerar vi från föreningens sida att fortsätta med utställningsverksamhet, forskningscirklar och dokumentationsprojekt. Verksamheten på universitetet koncentreras i stor utsträckning på forskning, med flera nya projekt med arbetarhistorisk anknytning, och kursverksamhet såväl för universitetsstudenter som för fackligt aktiva.

Som framgått av tidigare verksamhetsplaner är en av CfA:s viktigaste roller, från Lunds universitets perspektiv, att utgöra en nationellt och internationellt etablerad forskningsmiljö. Detta mäts i universitetsvärlden genom publikationer, svensk och internationell forskningssamverkan, konferenser, medverkan i forskningsråd, styrgrupper och liknande. En sådan verksamhet kräver att initiativ tas till nya finansierade forskningsprojekt. Därför är det en viktig uppgift att skriva kvalificerade ansökningar och erhålla externa forskningsanslag, något som nu i hög grad uppnått. Tre större forskningsprojekt som har beviljats medel av Vetenskapsrådet och andra finansiärer kommer att bedrivas under 2025.

I tidigare verksamhetsplaner har också konstaterats att relationen mellan föreningen CfA och Lunds universitet ytterligare måste diskuteras och klargöras, och att föreningen CfA behöver finna och formulera sin roll och kommande verksamhet. Ett steg i denna riktning är den ändring stadgarna som gjordes på årsmötet 2024 och som innebär att universitetet från och med 2025 får en plats i styrelsen. Även Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona har fått en permanent styrelseplats genom stadgeändringen.

Utbildning

Ett av de ben som CfA vilar på utgörs av utbildning. Sedan starten har en rad universitetskursor anordnats, men det har hela tiden funnits en ambition att utsträcka kursverksamheten till andra, ”utom-akademiska” områden i samverkan med medlemsorganisationerna. På så sätt fullföljer vi också en viktig del av universitetets tredje uppgift, dvs. att samverka med det omgivande samhället.

När det gäller Historiska institutionen på Lunds universitet, så finns det planer på att ta fram en kurs om ”Contentious politics studies”, alltså studiet av de olika sätt som vanliga människor kollektivt har framfört politiska krav på, för studenter på kandidatnivå. Kursen tas fram Martin Ericsson tillsammans med Magnus Olofsson. Kursen är viktig då den kan få upp ögonen på studenterna för arbetarhistorisk forskning. I ett vidare perspektiv handlar det om att säkra återväxten av arbetarhistorisk forskning. Universitetskursor är också ett utmärkt sätt att bedriva samverkan. En temakurs på B-nivån, *Historia underifrån*, går också under 2025. Ett par studenter med arbetarhistoriskt inriktade uppsatser handleds på Historiska institutionen av personal knuten till CfA.

En kurs för LO-medlemmar kommer att bedrivas under året. Kursen utgår bland annat från Kjell Östbergs bok *Folk i rörelse*. Forskare knutna till CfA håller också på att ta fram en kurs i arbetarhistoria, som ska bli en del av Byggnads centrala utbildningsutbud. Målet är att ge kursen första gången under 2026.

Under året avser vi att dra igång en grävskola med syfte att arrangera utbildningar i gräv-där-du-står-studiecirklar, communityarkiv och andra former av gräsrotsdriven historieproduktion och minnesbevarande. Utbildningen fokuserar på de *redskap och kunskaper* deltagarna behöver för att kunna genomföra sina projekt. Målgrupper för grävskolan är människor aktiva i föreningar och sociala rörelser som vill utforska eller dokumentera den egna organisationens eller (arbets)platsens historia.

Personal bekostas i första hand av Lunds universitet (AHL), lokaler bekostas i första hand av medverkande arkiv samt ABF Skåne och studiematerial samt fika och luncher bekostas i första hand av föreningen.

Forskningsprojekt

Under 2023 fick Magnus Olofsson tillsammans med forskaren Andrés Brink Pinto och systemutvecklaren Mathias Johansson sex miljoner av Vetenskapsrådet för att bygga upp en databas om bland annat demonstrationer, folkmöten, upplopp och kravaller mellan 1820 och 1939. Projektet använder sig av AI för att leta igenom Kungliga bibliotekets digitaliserade dagstidningar. Projektet har börjat under 2024 och har rubriken *De stridbara svenskarna*.

Tillsammans med Kristin Linderöth är Magnus Olofsson också aktiv i ett forskningsprojekt med titeln *Den bortglömda protestvågen? Välfärdsanställdas vilda strejker i Sverige 1980–1990*. I projektet undersöks välfärdsanställdas olovliga strejker som en del av en konflikt om den offentliga sektorns organisation och roll i det svenska samhället. Ett mål med att studera de kvinnodominerade vilda strejkerna i välfärden är att komplettera uppfattningen om olovliga strejkaktioner som framför allt är förknippade med 1970-talets politiska radikalism och med manliga arbetare i industrin. Ett annat är att utmana bilden av 1980-talet som en mellanperiod efter kvinnokampens och arbetarkampens tid och före den nyliberala omvandlingen av offentlig sektor. Forskningsprojektet finansieras av Crafoordska stiftelsen, stiftelsen Ebbe Kock och Helge Ax:son Johnsons stiftelse.

Emma Hilborn bedriver projektet *Domestic Life in the Public Sphere: Swedish Trade-Union Press 1945–1965*, som finansieras av Ridderstads stiftelse. Den svenska fackföreningsrörelsen var under 1900-talet en av världens starkaste och i denna rörelseorganisering har fackförbundens medlemstidningar spelat en central roll. Trots det har denna press till stor del förbisetts av forskningen. Syftet med detta projekt är att undersöka den offentlighet som LO:s medlemstidningar utgjort i Sverige 1945–1965 och att överbrygga den uppdelning mellan vardagsliv och politiska beslut som ofta präglat forskningen.

Forskningscirklar och dokumentationsprojekt

Forskningscirklar

Arbetet med att försöka initiera forskningscirklar fortsätter. En cirkel har påbörjats med före detta anställda på Draka kabel i Ystad. År 2013 gavs en bok ut om fabriken i samarbete mellan CfA, IF Metall och ABF. Syftet med den nya cirkeln är att dokumentera vad som hänt sedan fabriken lades ned.

Databasen över gräv-där-du-står-cirklar är tillgänglig på följande länk på Historiska institutionens hemsida: <https://www.hist.lu.se/forskning/databaser/databas-over-forsknings-och-gravcirklar/>. [Databasen innehåller 1047 poster.](#)

Arbetshistorikermötet 2025

Det tionde svenska arbetshistorikermötet äger rum i Malmö den 12–14 november 2025.

Konferensen vänder sig till människor inom och utanför akademien som intresserar sig för arbetshistoria i bred bemärkelse: i begreppet arbetshistoria inkluderar vi historiska perspektiv på hur människor har levt, tänkt, arbetat och gjort politik i det förflutna.

Denna gång arrangeras konferensen i anslutning till Arbetsfilmfestivalen/Nordic Labour Film Festival 2025.

Konferensens fyra spår är:

Organisering

Arbete

Politik

Arbetshistoriens framtid

Bokutgivning

Sedan flera år tillbaka har vi arbetat med en bok om Öresundsvarvet, där texter av forskare och berättelser från varvsarbetare ingår. Ambitionen är att arbeta vidare med denna under året för att kunna ge ut den i samarbete med Varvshistoriska föreningen. Transkriptioner av intervjuer med före detta varvsanställda genomförs under första halvåret.

Arbetshistoriska seminariet

Ett seminarieprogram kommer även fortsättningsvis att planeras tillsammans med ABF Skåne, Statarmuseet och andra samarbetspartners.

Forskningsseminariet Konflikt och motstånd

Under perioden planerar CfA att fortsatt genomföra minst tre forskningsseminarier per termin på Historiska institutionen.

Utställningsverksamhet

Vi planerar att visa utställningen om den folkliga kampen för demokrati på olika platser i Skåne. Arbetet på en utställning om Folkets hus i Skåne påbörjas.

Informationsverksamhet och medlemsrekrytering

Såväl hemsidan som Facebook är viktiga kanaler och ska uppdateras kontinuerligt med information om verksamheten. Under året måste också informationen till medlemsorganisationerna förbättras, bland annat genom kontinuerliga medlemsblad.

För att öka antalet medlemsorganisationer produceras en informationsfolder om CfA och dess verksamhet. Även antalet individuella stödmedlemskap bör ökas under verksamhetsåret. Vi planerar också att öka vår närvaro på sociala medier, bland annat genom vår youtubekanal och en blogg.

Samverkan

Den samverkan som finns med bland annat ABF, Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona, Arbetarrörelsens arkiv i Skåne, Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek (ARAB), LO-distriktet, Varvshistoriska föreningen och Statarmuseet i Torup fortsätter och fördjupas. Här kan också nämnas samarbete med Folketshusrörelsen och Arbetarnas kulturhistoriska sällskap (AKS). Internationellt fortsätter samarbetet inom olika nätverk, däribland det som organiserat Nordic Labour History Conference.